

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

BAMIDBAR • במדבר

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צט

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sunu, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, alta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift." - Rabi Sacks

Sessizliğin Sesi

● Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: www.rabbitsacks.org/covenant-conversation/bamidbar/the-sound-of-silence.

Bamidbar *perasası* genellikle Şavuot'tan önceki Şabat günü okunur. Şavuot, Tora'nın verildiği zamandır. *Bamidbar* sözcüğü "çölde" anlamına gelir. Öyleyse çöl ile Tora arasındaki ilişki, bu ıssız bölge ile Tanrı'nın sözü arasındaki bağlantı nedir? Hahamlarımız güzel bir bağlantı bulmuşlardır.

Çöl bir sessizlik yeridir. Orada görsel olarak dikkatinizi dağıtacak hiçbir şey yoktur ve sesi boğacak hiçbir yerel gürültü yoktur. Tabii ki Bene Yisrael Tora'yı aldıkları zaman gök gürültüleri, şimşekler ve *şofar* sesleri vardı. Toprak sanki temellerinden sarsılıyormuş gibiydi. Ama daha ileri bir çağda, Peygamber Eliyau, Baal putunun sahte peygamberleriyle yüzleşmesinin ardından aynı dağda durduğu sırada, Tanrı'yla rüzgârda, yer sarsıntısında veya ateşte değil, *kol demama daka*, yani "durgun, ince bir ses", ya da tam çeviriyle "ince bir sessizlik sesinde" karşılaşmıştı (Melahim I 19:9-12). Ben bunu, **sadece dinlediğiniz takdirde duyabileceğiniz bir ses** olarak tanımlıyorum. *Midbar*, yani "çöl"ün sessizliğinde, *Medaber*, yani Konuşmacı'yı ve *medubar*, yani konuşulanı duyabilirsiniz. Tanrı'nın sesini duyabilmek için, ruhunuzda, dinleyen bir sessizliğe ihtiyacınız vardır.

Yahudilik çok sözel bir kültürdür, kutsal sözler üzerine kurulu bir inanç sistemidir. Sözler yoluyla Tanrı evreni yaratmıştır. Targum'a göre, bizi insan yapan, bize özgü konuşma kabiliyetimizdir. Sözler yaratır. Sözler iletişim kurar. İlişkilerimiz, iyi veya kötü yönde, dille şekillendirilir. Yahudiliğin büyük bir bölümü, sözlerin dünyaları oluşturma veya yıkma gücü hakkındadır.

Ancak **dinlemek, en üstün dini sanattır.** Dinlemek, başkalarının konuşması ve kendini duyurması için bir boşluk açmak demektir. *Sidur* hakkındaki açıklamalarım¹ işaret ettiğim üzere, İngilizcede, İbranice *ş-m-a* fiilinin geniş anlam yelpazesini uzaktan bile olsa karşılayan hiçbir sözcük yoktur. Bu yelpazeye dinlemek, duymak, dikkat vermek,

anlamak, içselleştirmek, itaat etmek ve talimatları yerine getirmek gibi anlamlar dâhildir.

Sinay'daki antlaşmanın anahtar öğelerinden biri de buydu. Orada Bene Yisrael hâlihazırda iki kez "A-Şem'in söylediği her şeyi yapacağız" dedikten sonra, "A-Şem'in söylediği her şeyi yapacağız ve dinleyeceğiz [*venişma*]!" demişlerdi (Şemot 24:7). Kilit öneme sahip olan dini eylem, *nişma*, yani dinlemek, duymak, kulak vermek, karşılık vermektir.

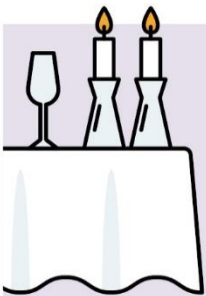
Sonuç olarak Yahudilik yalnızca yapma ve konuşma odaklı bir inanç sistemi değildir. Aynı zamanda bir dinleme dinidir. **İnanç, gürültünün altındaki müziği duyma kabiliyetidir.**

Günümüz Yahudi dünyasında yeteri kadar dinleme var mıdır? Evlilik yaşamımızda eşimizi gerçekten dinliyor muyuz? Ebeveynler olarak çocuklarımızı gerçekten dinliyor muyuz? Liderler olarak, liderlik etmek istediğimiz insanların dile getirilmemiş korkularını duyuyor muyuz? Bir *keilanın* mensupları olarak, cemaatin dışında bırakıldıklarını hisseden insanların incinme duygularını içselleştiriyor muyuz? Eğer insan kardeşlerimizin seslerini dinlemekte başarısız isek, Tanrı'nın sesini dinlediğimizi gerçekten iddia edebilir miyiz?

"W. B. Yeats'in Anısına" başlıklı şiirinde, W. H. Auden şöyle yazmıştı:

Kalbin çöllerinde
Başlasın şifa çeşmesi.

Zaman zaman sosyal dünyanın gürültü ve şamatasından bir adım geri çekilip, çölün dinginliğini kalplerimizde yaratmaya ihtiyacımız vardır. O çöl sessizliğinin içinde, Tanrı'nın bize, sevildiğimizi, duyulduğumuzu, Tanrı'nın ebedi kolları tarafından kucaklandığımızı ve yalnız olmadığımızı söyleyen o durgun, ince sesini, 'kol demama daka'yı duyabiliriz.

Şabat Sofrasında

1. Tanrı Tora'yı Bene Yisrael'e vermek için başka nereyi seçebilirdi? Sizce Tanrı bunun yerine neden çölü seçmiştir?
2. Dinlemek neden önemlidir? Bu neden "en üstün dini sanattır"?
3. Dinlemeyi zor buluyor musunuz? Bu beceriyi nasıl geliştirebilirsiniz?

¹ Koren Shalem Siddur.

Fırtınalar ve Sessizlikler

Abi Keene

Midraş'a göre, Raban Şimon ben Gamliel bir keresinde bir grup hahamla birlikte Tora konulu bir tartışma gerçekleştirirken, akranlarının hemfikir olmadıkları bir şey söylemişti. Akranları onunla tartışmak yerine sessiz kalmışlardı.

Raban Şimon ben Gamliel onların cevap vermemesi karşısında şaşırıp ve neden bu şekilde tepki verdiklerini sordu. Akranları ona, fırtınalı bir denizde bir o yana bir bu yana sallanan bir geminin hikâyesini anlattılar. Geminin kaptanı, tayfalardan birine direğin tepesine tırmanarak ne gördüğünü kendisine anlatmasını söylemişti. Direğin tepesine erişen tayfa aşağı doğru bağırarak, karanlık ve kaostan başka bir şey görmediğini bildirdi. Kaptan tayfaya biraz daha beklemesini ve sonra görebildiği ne varsa bildirmesini söyledi. Kısa bir süre sonra tayfa kaptana bağırarak, şimdi ufukta bir ışık görebildiğini söyledi. Bu sayede tayfalar gemiyi güvenli bir şekilde limana doğru yönlendirmeyi başardılar.

Raban Şimon ben Gamliel'in akranları, kendilerinin de aynı stratejiyi kullandıklarını açıkladılar. Sessiz kalmışlardı, çünkü fırtınalı bir münazara içerisinde tartışmak istememişlerdi. Bunun yerine, cevap vermeden önce fırtınanın içinden uzak bir anlayış ışığını görebildikleri ana kadar beklemeyi tercih etmişlerdi.

Bazı zamanlarda sessizlik, sözlerden çok daha güçlü olabilir. Bu özellikle sıcak ve çekişmeli bir tartışmada görülebilir. *Midraş* bize, sözlerimizi dikkatle seçmemiz ve onların başkaları üzerindeki etkilerini dikkate almamız gerektiğini hatırlatmaktadır. Bu gibi kilit anlarda sessiz kalmak, anlayış ve görüşün öne çıkabilmesi için boşluk yaratır ve daha güçlü ve daha anlamlı ilişkiler kurmamızın yolu da budur.

● Abi Keene, JFS Okulu'nda Baş Öğretmen Yardımcısı ve Yahudi Yaşamı ve Öğrenimi Direktörüdür. Kendisi aynı zamanda Sacks Scholars programının bir üyesidir.

A CLOSER LOOK

● **Abe Keene** şimdi Rabi Sacks'tan öğrenmiş olduğu daha derin fikirlere bazılarını hakkındaki görüşlerini paylaşıyor.

Bu haftaki yazıda dile getirilen fikirlerin hangisi sizce yeni nesil için en önemli mesajı teşkil ediyor?

Sürekli olarak bilgi ve uyarıcılarla bombardıman altında tutulduğumuz, gürültü ve dikkat dağınıklığı ile öne çıkan bir dünyada, biraz iç gözlem için zaman ve boşluk bulmak zor olabilir. Ancak Rabi Sacks, özdeşleşimin kişisel gelişim ve refah için hayati öneme sahip olduğunu öğretir. Bu, genç insanlar için önemli bir mesajdır. Gençlerin yaşamları büyük ölçüde, özellikle teknoloji ve sosyal medyanın oluşturduğu gürültüyle sarılıdır. Bu çağdaş sınırlamaları kırıp aşarak özgürlüğümüze kavuşmak kritik öneme sahiptir. Şabat'ın bu denli önemli olmasının sebebi budur. Şabat, Rabi Sacks'ın bahsettiği, kendimize bir "sessizlik yeri" bulabileceğimiz ve kim olduğumuzu ve nelere gerçekten değer verdiğimiz takdir etmekte bize yardımcı olabilecek olan o çöldür.

Rabi Sacks sizin bir eğitimci olarak yaklaşımınızı ne şekilde etkiledi?

Rabi Sacks'ın en büyük becerilerinden biri, genç insanlarla arasında bir bağlantı kurabilme kabiliyetiydi. Rabi Sacks her kişinin sunabileceği kendine has bir sesi ve perspektifi olduğuna inanarak gençlerin kendilerini değerli ve yetkin hissetmelerini sağladı. Beni sesimi duyurup fikirlerimi paylaşmaya teşvik ederdi ve ben de onu örnek alarak, öğrencilerimle yakın bir iletişim kurmaya ve onları, cemaat ve toplumlarına katkıda bulunmanın kendilerine has yollarını bulmaya teşvik etmeye çalışıyorum.

Rabi Sacks'ın şahsından öğrenmiş olduğumuz bir şeyi paylaşır mısınız?

Bene Akiva'nın Mazkira'sı olarak, sık sık Rabi Sacks'ın tavsiyesine başvururdum. Bunu yaptığım her seferinde eldeki sorunu açıklar veya belirli bir soru sorardım ve ben sözümü tamamlayınca Rabi Sacks neredeyse hiçbir zaman hemen cevap vermezdi. Bunun yerine biraz durur ve söylediklerim üzerinde biraz düşünürdü. Ve ancak bunun ardından konuşmaya başlar ve kendi bakış açısını paylaşırdı. O sessizlik anı hiçbir zaman uzun sürmezdi, ama benim için yine de güçlü bir dersti. Bana onun, söylediklerimi veya sorduklarımı gerçekten dinlediğini gösteriyordu. Rabi Sacks'ı bu kadar sevilip sayılan bir sima haline getiren özelliklerinden biri de buydu; etkileşim içine girdiği kişi kim olursa olsun, diğer herkese gösterdiği dikkatin aynısını ona da gösterirdi. Bu hepimizin örnek almaya çalışabileceği bir özellik.

TORAH TRIVIA

Soru: Bamidbar hangi on yedinin en büyüğüdür?

Cevap: Tora'da hiç *mitsva* içermeyen on yedi *peraşa* vardır. Bu on yedi *peraşa* içinde Bamidbar en büyük, yani en uzun *peraşa*dır.

● David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.

